

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

Маршук Юлія Сергіївна ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ВНАСЛІДОК НЕНАЛЕЖНОГО НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ: ТЯГАР ДОВЕДЕННЯ ВИНИ	606
Новиченко Михайло Юрійович МІСЦЕ КРИПТОВАЛЮТИ В СИСТЕМІ ЦИФРОВИХ ПЛАТІЖНИХ ІНСТРУМЕНТІВ	609
Оскілко Олексій Олегович ДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ ВИЗНАЧЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	610
Романовський Денис Сергійович АЛІМЕНТНІ ПРАВОВІДНОСИНИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ (ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНА ПЕРСПЕКТИВА)	613
Сухий Євген Олександрович ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПРАВА НА ЖИТЛО.....	615
Шамота Олександр Володимирович ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У СІМЕЙНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	617
Якушев Станіслав Ігорович КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ІНСТИТУТУ КОМПЕНСАЦІЇ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ (НА ПРИКЛАДІ ФРАНЦІЇ ТА АНГЛІЇ)	618

СЕКЦІЯ 14. ЦИВІЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО У СВІТЛІ РЕФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ

Голубева Неллі Юріївна ДО ПИТАННЯ ПРО ПОЗБАВЛЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ ЩОДО ДИТИНИ, ЯКА ДОСЯГЛА ПОВНОЛІТТЯ.....	621
Андронов Ігор Володимирович БЕЗПАПЕРОВИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС	623
Бут Ілля Олександрович АЛЬТЕРНАТИВНІ ПОЗОВНІ ВИМОГИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	626
Дрогозюк Крістіна Борисівна ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗМІЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ В ОНЛАЙН-БЛОГАХ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	628
Павлова Юлія Сергіївна ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУДОВІЙ СИСТЕМІ	630
Полуніна Ольга Олександрівна ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ СПРАВ ПРО УСИНОВЛЕННЯ: ВНУТРІШНІ ТА МІЖНАРОДНІ ВИМІРИ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ.....	632
Полюк Юлія Іванівна ПОЗАСУДОВІ ПРОЦЕДУРИ ЗАХИСТУ ЯК СПОСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....	634
Стоянова Тетяна Анатоліївна РОЛЬ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ СТРОКІВ У СПРАВАХ ПРО ВИДАЧУ ТА ПРОДОВЖЕННЯ ОБМЕЖУВАЛЬНОГО ПРИПИСУ	636
Цал-Цалко Юлія Юліївна ТИМЧАСОВИЙ ПРИХИСТОК ДИТИНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	638
Яніцька Інна Анатоліївна ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЩОДО ОПИКИ ТА ПІКЛУВАННЯ НАД ДІТЬМИ. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ	640
Гончарук Анастасія Сергіївна РІВНІСТЬ СТОРІН В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ	641
Кикоть Артем Володимирович РОЛЬ УСНИХ ДОКАЗІВ У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ РИМСЬКОГО ПРАВА.....	644
Петренко Наталія Дмитрівна ШТРАФ ЗА ЦИВІЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ БРАЗИЛІЇ.....	645
Привиденцев Олександр Геннадійович ОРИГІНАЛ ЕЛЕКТРОННОГО ПОВІДОМЛЕННЯ ЯК ДОКАЗ В РАМКАХ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....	647
Сатановська Олена Валентинівна ЕЛЕМЕНТИ ЖИТЛОВИХ ПРАВОВІДНОСИН: СУБ'ЄКТ, ОБ'ЄКТ ТА ЗМІСТ	650
Снітко Андрій Сергійович НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В РОЗВИТКУ ПРОЦЕДУРИ ОНЛАЙН ВИРІШЕННЯ СПОРІВ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ... ..	652

СЕКЦІЯ 15. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПАТЕНТНОЇ ЮСТИЦІЇ

Харитонов Олена Іванівна САМОЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ.....	655
---	-----

7. Висоцький В. А. Поняття клієнт-сервісної архітектури. *Розвиток освіти, науки та бізнесу: результати 2020* : тези доп. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 3–4 груд. 2020 р. Дніпро, 2020. Т. 1. С. 233–234.

8. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології : навч. посіб. / Г. Г. Швачич, В. В. Толстой, Л. М. Петречук [та ін.]. Дніпро : НМетАУ, 2017. 230 с.

Ключові слова: цивільний процес, електронні докази, електронне повідомлення, оригінал електронного повідомлення, доказування, форма електронного доказу.

Keywords: civil process, electronic evidence, electronic message, original electronic message, proving, form of electronic evidence.

Сатановська Олена Валентинівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу*

ЕЛЕМЕНТИ ЖИТЛОВИХ ПРАВОВІДНОСИН: СУБ'ЄКТ, ОБ'ЄКТ ТА ЗМІСТ

Право на житло гарантоване Конституцією України забезпечується державою шляхом створення умов за яких кожен громадянин нашої держави може його придбати, побудувати, орендувати, крім того державою передбачено надання соціального житла безоплатно або за доступну плату для незахищених верств населення. Позбавлення житла можливо виключно за законом або за рішенням суду [1].

Житлові правовідносини є важливою складовою суспільних відносин, оскільки вони визначають спосіб володіння, користування та розпорядження житловими об'єктами та врегульовані нормами житлового права. Першою умовою житлових правовідносин є наявність двосторонніх чи багатосторонніх фактичних відносин, що складаються між суб'єктами житлового права: між уповноваженою та зобов'язаною стороною у активних і пасивних правовідносинах. Другою умовою виникнення житлових правовідносин є наявність правової норми, а третьою – наявність юридичного факту, з яким чинне законодавство пов'язує настання правових наслідків.

Суб'єктами житлових правовідносин є учасники відносин, пов'язаних з володінням, користуванням та розпорядженням житловими об'єктами які мають соціальну відповідальність.

Серед суб'єктів житлових правовідносин виділяються фізичні особи, юридичні особи та держава в особі спеціально створених органів, органи місцевого самоврядування, громадські організації [2].

Фізичні особи є основними суб'єктами житлових правовідносин, до них відносяться власники, орендарі, співвласники та інші особи, які мають права та обов'язки стосовно житла. Фізичні особи повинні бути відповідальними власниками та сусідами, утримуючи своє житло у належному стані та дотримуючись правил співжиття. Вони повинні дбати про те, щоб житлові об'єкти відповідали всім санітарним, екологічним та енергоефективним вимогам.

Юридичні особи, такі як компанії, організації та інші юридичні утворення, можуть бути суб'єктами житлових правовідносин, як власники чи орендарі житлових приміщень. Держава також є суб'єктом житлових правовідносин, забезпечуючи регулювання та контроль за житловою сферою. Юридичні особи та держава мають забезпечити доступні умови для отримання якісного житла всіма верствами населення.

Права та обов'язки суб'єктів житлових правовідносин визначаються законодавством та договорами між сторонами. Зміст житлових правовідносин передбачає взаємні відносини між

суб'єктами щодо володіння, користування та розпорядження житловими об'єктами. Відповідальність суб'єктів житлових правовідносин визначається порушенням їх прав та обов'язків, які встановлені законодавством або угодами. Суб'єкти житлових правовідносин мають право на захист своїх інтересів у суді або через інші правові засоби. Захист прав суб'єктів житлових правовідносин – є однією з ключових функцій держави. Вона повинна забезпечити справедливе вирішення спорів та конфліктів між учасниками житлових відносин, а також запобігати будь-яким формам дискримінації чи зловживань правами. Судова система та органи правопорядку мають забезпечити ефективні механізми захисту прав індивідуальних та колективних суб'єктів [3].

З прийняттям Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19.06.1992 р. № 2482-ХІІ в ред. від 17.02.2006 р. громадяни України, які проживають у квартирах багатоквартирних будинків, одноквартирних будинках, кімнатах багатоквартирних будинків, що використовуються громадянами на умовах найму, отримали право на приватизацію квартир (будинків) державного житлового фонду з використанням житлових чеків [4].

Об'єкти житлових правовідносин є основною складовою житлового сектору суспільства і вони можуть бути різних типів та форм власності. Це можуть бути житлові будинки, квартири, приватні будинки, міські та сільські житлові комплекси, а також земельні ділянки для будівництва житлових об'єктів. Важливість цих об'єктів полягає у забезпеченні населення якісним та безпечним житлом, що є ключовим фактором для забезпечення життєвого рівня та комфорту громадян. Кожен тип об'єкта має свої особливості та вимоги до управління, утримання та експлуатації.

Ефективне управління об'єктами житлових правовідносин є важливою умовою забезпечення якості та доступності житла для населення. Це включає в себе планування та організацію будівництва житлових об'єктів, їхню експлуатацію та утримання, а також регулярний моніторинг та оновлення інфраструктури. Управління об'єктами житлових правовідносин може здійснюватися, як приватними компаніями та організаціями, так і державними установами чи місцевими органами самоврядування.

Зміст житлових правовідносин визначається низкою принципів та норм, які регулюють володіння, користування та розпорядження житловими об'єктами. Це включає в себе права та обов'язки суб'єктів, механізми їх захисту та відповідальність за порушення законодавства.

Забезпечення стабільності та надійності житлових правовідносин залежить від наявності ефективних гарантій для суб'єктів. Це може включати в себе гарантії щодо права на власність, невтручання у мирне користування, захист від незаконного виписування та інші правові заходи, спрямовані на захист інтересів громадян.

У сучасному суспільстві важливою складовою змісту житлових правовідносин є соціальна відповідальність суб'єктів. Це включає в себе забезпечення доступності житла для всіх верств населення, реалізацію програм соціального житлового будівництва, забезпечення участі громадськості у процесі прийняття рішень щодо житлового будівництва та управління.

Важливою складовою змісту житлових правовідносин є захист прав та обов'язків усіх учасників. Це може бути досягнуто за допомогою правових механізмів, таких як вирішення спорів у судовому порядку, звернення до правозахисних організацій та механізми альтернативного вирішення спорів.

Відповідно до п.п. 1, 6 ч. 1. ст. 34 Житлового кодексу України потребуючими поліпшення житлових умов визнаються громадяни які забезпечені жилою площею нижче за рівень, що визначається в порядку, встановлюваному цим Кодексом та іншими актами законодавства України та які проживають у гуртожитках [3].

Зміст житлових правовідносин постійно змінюється та вдосконалюється відповідно до суспільних потреб та вимог часу. Сучасні тенденції включають в себе розвиток соціального житлового будівництва, підвищення стандартів якості житла, впровадження новітніх технологій у будівництві та управлінні житловими об'єктами, а також збільшення участі громадськості у процесі прийняття рішень щодо житлових питань.

Елементи житлових правовідносин (суб'єкти, об'єкти та зміст) визначають структуру та функціонування житлової сфери суспільства. Розуміння цих елементів дозволяє ефективно регулювати відносини між учасниками житлових відносин та забезпечувати права та інтереси всіх сторін.

Отже для урегулювання житлових правовідносин з урахуванням необхідності розвитку житлової сфери, вбачається важливим продовжувати дослідження в цій галузі для подальшого вдосконалення законодавства та практичної реалізації житлових правовідносин.

Список використаних джерел

1. Конституція України : прийнята на V сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Науково-практичний коментар до Житлового кодексу України. *Мего-Інфо – Юридичний портал № 1*. URL: <http://mego.info/>
3. Житловий Кодекс України : Закон України від 30.06.1983 № 5464-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5464-10>
4. Про приватизацію державного житлового фонду : Закон України від 19.06.1992 р. № 2482-XII в ред. від 17.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2482-12>
5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Ключові слова: житлові правовідносини, елементи житлових правовідносин, суб'єктів житлових правовідносин, зміст житлових правовідносин.

Keywords: residential legal relations, elements of residential legal relations, subjects of residential legal relations, content of residential legal relations.

Снітко Андрій Сергійович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу*

НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В РОЗВИТКУ ПРОЦЕДУРИ ОНЛАЙН ВИРІШЕННЯ СПОРІВ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ

Сьогодні доступ до Інтернету відкривається практично із кожної точки нашої планети, а цифрові технології та електронна комерція стали невід'ємною частиною нашого повсякденного життя. Наразі через Інтернет можна придбати практично все і дедалі більше людей замовляють товари та послуги саме через всесвітню мережу.

Звичайно, і в електронній комерції час від часу між сторонами виникають спори. Виходячи з глобального обсягу транзакцій, щороку виникають мільйони суперечок щодо купівлі-продажу товарів і послуг і з кожним роком їх кількість збільшується.

Традиційний варіант вирішення спорів, пов'язаний зі зверненням до суду, у випадку онлайн-комерції не завжди буде найбільш ефективним, адже він є складним, повільним та витратним, а коли покупець знаходиться в одному кінці країни або навіть світу, а продавець – в іншому, це тільки утруднює комунікацію.

Альтернативою в цьому випадку стала процедура онлайн вирішення спорів (англійською – Online Dispute Resolution або скорочено ODR), яка з'явилася практично одразу із появою Інтернет-торгівлі. Подекуди ще кажуть про IDR (Internet Dispute Resolution) та EDR (Electronic Dispute Resolution) [1, с. 5].